

Kotimaiset ja uusiutuvat luonnonvaramme – kestävät voimavaramme

Arvoisa puheenjohtaja
Arvoisat kestävän kehityksen toimikunnan jäsenet

Suomessa taloudellisen nousun keskeisimpänä perustana ovat olleet uusiutuvista luonnonvaroista saatavat aineelliset ja myös aineettomat hyödyt. Kotimaisilla uusiutuvilla luonnonvaroilla on hyvin merkittävä osuus kansakunnan taloudellisessa hyvinvoinnissa; esimerkiksi peruselintarvikkeet tuotetaan lähes kokonaan Suomessa ja metsäteollisuuden vientitulot muodostavat yli viidenneksen vientituloistamme. Taloudellisiin näkökohtiin painottuneen luonnonvarojen käytön oheen ovat tiedon ja osaamisen kasvaessa tulleet ekologiset ja sosiaaliset tavoitteet. Näihin liittyvillä odotuksilla on yhä suurempi merkitys luonnonvarapolitiikassa. Kansallisessa luonnonvarastrategiassamme sekä maa- ja metsätalousministeriön strategioissa on kantavana ajatuksena uusiutuvien luonnonvarojen kestävä käyttö niin, että se sovitetaan yhteen hoidon ja suojelun kanssa parhaan tuloksen aikaansaamiseksi.

Uusiutuvien luonnonvarojen yhä kasvava merkitys sekä arvostus näkyy meillä jokapäiväisessä arjessamme. Tärkeimpiä luonnonvaroistamme on ollut ja on jatkossakin meille ravintoa tuottava peltojemme pintakerros. Tavoitteenamme on tulevaisuudessakin tuottaa elintarvikkeet mahdollisimman pitkälle itse. Kotimaisten elintarvikkeiden aseman vahvistamiseen, kuten myös suomalaisen ruoan turvallisuuteen, on panostettu voimakkaasti. Vaikka elinkeinolle on koitunut tuntuvia kustannuksia, voimme aukottomasti osoittaa, että kotimaisten elintarvikkeidemme laatu on korkea ja niiden arvostus on pysynyt korkealla.

Metsämme ovat pitkään tuottaneet huomattavan osan hyvinvointimme lisääntymisestä – metsäteollisuus on kansantuoteosuudella mitattuna Suomen kolmanneksi tärkein teollisuudenala. Metsävarojen runsaus ja tehostuva metsätalous antaa kasvavan mahdollisuuden ottaa huomioon puuvarojen käytön uudet tarpeet, kuten fossiilisten energialähteiden korvaamisen bioenergialla. Ilmasto- ja energiastrategiamme tavoitteena on metsähakkeen käytön lisääminen nykyisestä 3,6 miljoonasta kiintokuutiometristä 12 miljoonaan vuoteen 2020 mennessä. Tulevaisuudessa myös monet uudet tuotteet tulevat perustumaan puuhun; ensi vuosikymmenellä metsähake tulee olemaan esim. merkittävä biodieselin raaka-aine. Myös muiden uusien puutuotteiden kehittämistyöhön on panostettava. Tätä on painotettu sekä Kansallisessa metsäohjelmassa että Sitran metsäsektoria koskevassa raportissa. Tämän on näyttävä myös julkisen sektorin rahoituksen määrässä ja suuntaamisessa.

Luonnonvarastrategia ja luonnonvarapolitiikka tulee jatkossa nykyistä enemmän vahvistamaan uusiutuviin luonnonvaroihin perustuvia energiaratkaisuja. Uusiutuvien luonnonvarojen yhä tarkempi ja laadukkaampi sekä samalla säästäväisempi käyttö saisi olla luonnonvarapolitiikkamme keskeinen linjaus. Samalla tuotetaan energiansäästöä elinkaaritarkastelujen ohjatessa tuotannon ja kulutuksen valintoja. Luonnonvarastrategiassa tulee edistää voimakkaasti bioenergiaan perustuvaa tuotantokapasiteettia. Näin luonnonvarapolitiikka voi ja sen tuleekin myös tukea ilmastopolitiikkaamme. Ilmasto- ja energiastrategian mukaan uusiutuvien energialähteiden osuus energiatuotannossa on oltava vuonna 2020 38 %. Vuonna 2005 osuus oli 28,5 %.

Uusiutuvien luonnonvarojen kestävässä käytössä ja hoidossa pyritään vahvistamaan prosesseja, joilla maaperäämme sekä biomassaan sitoutuneita hiilivarastoja ylläpidetään ja lisätään. Maaperään ja metsiin sitoutuu ja varastoituu kasvihuonekaasuja, ja nämä nk. hiilinielut ovat yksi keskeinen osa pitkän aikavälin ilmastopolitiikkaa. Uusiutuvien luonnonvarojen käytöllä, kuten bioenergialla, voidaan parhaimmillaan kestävästi tukea myös kasvua, työllisyyttä ja hyvinvointia.

Luonnonvarojemme asemaa kansallisessa energian huoltovarmuudessa ei saa unohtaa. Metsäenergialla voimme lisätä nopeimmin ja kannattavasti uusiutuvan energian osuutta. Kehittämistyön painopistettä on suunnattava toisen sukupolven energialähteiden kehittämiseen.

Energiahuoltovarmuuteemme kuuluu myös omalta osaltaan turve. Silla on oma asemansa energiapaletissamme. Maa- ja metsätalousministeriön johdolla on käynnistetty suo- ja turvemaiden strategian valmistelu. Sen avulla saamme yhteisen, ajantasaisen näkemyksen soiden, suoluonnon sekä turvemaiden monipuolisesta ja kestävästä käytöstä sekä voimme sovittaa yhteen soiden ja turvemaiden eri käyttötarpeita.

Uusiutuvia luonnonvaroja ei liikaa voi korostaa voimavaroina myös vapaa-ajallamme. Noin puolet suomalaisista harrastaa vapaa-ajankalastusta, yli puolet marjastaa sekä noin 40 % hyödyntää metsiemme sienisatoa vuosittain. Lisäksi metsästys on Suomen asutushistorian alusta asti jatkunut perinne. Kalavarojemme kestävyuden lisäämiseksi on parhaillaan käynnistynyt mm. kalastuslain kokonaisuudistushanke, jolla pyritään edistämään kalastusharrastuksen sekä kalastuselinkeinon toimintaedellytyksiä. Riistaeläinkantojen hoitosuunnitelmat ohjaavat luonnonvaraisten eläintemme kestävä hyödyntämistä, sillä hoitosuunnitelmien tavoitteena on säilyttää kunkin kyseisen riistaeläimen suojele suotuisalla tasolla ja varmistaa lajin säilyminen pysyvänä osana Suomen luontoa.

On muistettava, että Suomen luonto ja maaseutu sekä maisema sellaisenaan ovat arvokasta kansallisuomaisuutta. Näitä ei-aineellisia luonnonvaroja emme voi arvottaa euroina. Harkitulla ja säästävällä luonnonvarojen käytöllä sekä pitkäjänteisen tutkimuksen avulla luonnonvarojen käytön kaikinpuolista kestävyttä voidaan entisestään parantaa.

Suomen uusiutuvien luonnonvarojen käyttöä säädellään osaltaan EU:sta käsin. Koko yhteisön kattava yhteinen maatalouspolitiikka sekä kalastuspolitiikka antavat rajauksensa luonnonvaroihin liittyvälle toiminnallemme. Myös EU:n luonnonvarojen kestävä käyttöä koskeva strategia linjaa uusiutuvien luonnonvarojemme käyttöä. Lisäksi EU:n ilmasto- ja energiapaketti ohjaa sitä, millaista luonnonvarapolitiikkaa maassamme harjoitetaan ja miten me luonnonvarojamme käytämme. EU:n ilmasto- ja energiapaketissa määritellään, kuinka paljon Suomen tulee tuottaa energiaa uusiutuville energianlähteillä, esim. puulla tai vesivoimalla. Lisäksi siinä määritellään, mitkä ovat ne lähteet, joista saadaan hyväksyttävää uusiutuvaa energiaa. Päästövähennykseksi vuodesta 2005 vuoteen 2020 on määritely ei-päästökauppasektorien osalta - joihin maatalous siis kuuluu - 16 prosenttia. Meidän selvitystemme mukaan ilman maataloustuotannon vähentämistä päästövähennys olisi 13 %.

EU:lla ei ole yhteistä metsäpolitiikkaa, mutta monet EU:n aktiviteetit ja muiden politiikkojen linjat vaikuttavat metsiä koskeviin ratkaisuihin. Kansallisen luonnonvarapolitiikan tehtäviin jää kuitenkin mittava oma toimintakenttä. Siinä kestävä ja pitkäjänteisen toiminnan varmistaminen kehittyvän tutkimuksen ja osaamisen kehittämisen avulla on edelleen kansallinen prioriteettimme.